

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

**Directoraat-Generaal
Veiligheid**

Bestuurlijke Aanpak
Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.minbzk.nl

Contactpersoon

Bart Engberts
T 070-4268565
bart.engberts@minbzk.nl

Kenmerk

2010-0000091945

Datum 12 maart 2010
Betreft COT-rapport Hoek van Holland

Bijlagen

4

Hierbij doe ik u de kabinetsreactie toekomen op het COT-rapport naar aanleiding van de rellen bij Hoek van Holland. In de reactie zijn de resultaten uit het debat van de gemeenteraad van 17 december 2009 en de verbetervoorstellen van de gemeente¹ respectievelijk de korpsbeheerder van de regiopolitie Rotterdam-Rijnmond² betrokken. Twee brieven hierover, alsmede het onderzoeksrapport van het COT van 9 december 2009, bied ik u hierbij aan.

Leeswijzer

In deze reactie ga ik in op: (1) de hoofdconclusies uit het COT-rapport, (2) de gedetailleerde conclusies en aanbevelingen, (3) het raadsdebat in Rotterdam van 17 december 2009 c.q. de bestuurlijke en operationele verbeterpunten in Rotterdam(Rijnmond), (4) leerpunten en (5) enkele relevante landelijke initiatieven.

1. De hoofdconclusies uit het COT-rapport

Het COT heeft in zijn rapport vijf hoofdconclusies getrokken (pag. 106). Allereerst wordt geconcludeerd dat sprake was van ongekend hevig en intens geweld door ordeverstoorers die de politie belaagden. De tweede hoofdconclusie van het COT is dat de betrokken politiemensen zich door het extreme geweld in een levensbedreigende situatie hebben gevoeld. De politie heeft ter plekke geïmproviseerd in een uitzonderlijk gewelddadige situatie, zonder commandovoering en andere vormen van ondersteuning. De derde hoofdconclusie van het COT was dat in de gehele voorbereiding van het evenement Veronica Sunset Grooves sprake was van onvoldoende scherpheid en alertheid bij alle betrokken organisaties en diensten. Het COT stelde vast dat er sprake was van ongecoördineerde vergunningverlening, routinematige voorbereiding, onvoldoende risico-inschatting, onvoldoende recht doen aan dreigingsinformatie, onduidelijke commandostructuur, verwarrende briefing, ontoereikende reactie op incidenten en ontwikkelingen tijdens het evenement en van het te laat inlichten van burgemeester/korpschef en hoofdofficier van justitie. Volgens het COT had verder – zo luidt de vierde hoofdconclusie- de dreigingsinformatie bij de politie aanleiding

¹ Brief van de burgemeester van Rotterdam aan de gemeenteraad d.d. 2 februari 2010.

² Brief van de korpsbeheerder aan het regionale college van de politieregio Rotterdam-Rijnmond d.d. 8 februari 2010.

moeten zijn tot heroverweging over het al dan niet laten doorgaan van het feest en in ieder geval tot het treffen van aanvullende maatregelen (inzet ME, opschaling commandostructuur). Het COT meent dat dit ten onrechte niet is gebeurd. Er waren van tevoren signalen dat het mis zou kunnen gaan. De vijfde en laatste hoofdconclusie in het rapport luidt dat de burgemeester en de hoofdofficier van justitie ten onrechte niet waren ingelicht over de voorbereidingen van het evenement, de dreigingsinformatie en de gebeurtenissen tijdens het evenement. Zij waren te laat geïnformeerd over de ongeregelheden. De korpsleiding had onvoldoende zicht op voorbereidingen van het evenement en is ten onrechte niet geïnformeerd over de dreigingsinformatie en de gebeurtenissen. Korpsleiding, burgemeester en hoofdofficier van justitie hadden, aldus het COT, zeker moeten stellen dat het protocol over de informatievoorziening aan de driehoek werd nageleefd (zodat men tijdig en volledig zou worden geïnformeerd).

Datum

12 maart 2010

Kenmerk

2010-0000091945

Reactie:

De twee hoofdconclusies over de (extreem gewelddadige) situatie ter plaatse deel ik. Zoals eenieder aan de hand van de camerabeelden van de gebeurtenissen op het strand in Hoek van Holland heeft kunnen zien, is sprake geweest van zeer ernstige ongeregelheden waarbij groepen hooligans (in totaal circa honderd personen) zich massaal tegen de politie keerden en waarbij de politie uiteindelijk genoodzaakt was om gebruik te maken van het vuurwapen. Een dergelijke excessieve vorm van grootschalig ordeverstoring gedrag en geweldgebruik tegen de politie rondom een evenement heeft zich niet eerder voorgedaan. In een onderhoud dat de toenmalige Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties met een aantal direct betrokken politieambtenaren heeft gehad, hebben zij duidelijk gemaakt dat deze ervaringen voor hen persoonlijk zeer heftig zijn geweest. Het valt te betreuren dat een en ander gepaard is gegaan met een dodelijk slachtoffer en een aantal (zwaar) gewonden. De Rijksrecherche heeft vastgesteld dat onder de gegeven, uiterst moeilijke, omstandigheden hebben de dienstdoende politiefunctiearissen die ter plekke aanwezig waren, niet verwijtbaar gehandeld hebben.

De drie hoofdconclusies over de feitelijke gang van zaken vooraf, tijdens en na het evenement betreffen een lokale verantwoordelijkheid waarover ook in het raadsdebat in Rotterdam indringend is gesproken.

2. Gedetailleerde conclusies en aanbevelingen

In het rapport heeft het COT vervolgens een aantal gedetailleerde conclusies getrokken (pag. 107-118). Vervolgens doet het COT aanbevelingen (pag. 119-124) die betrekking hebben op: het evenementen- en vergunningenbeleid, de voorbereidingen op evenementen (zowel operationeel als bestuurlijk), de (operationele) organisatie, de informatievoorziening (in het bijzonder de aanscherping van protocollen), de uitvoeringsfase en de nafase.

Reactie:

De Rotterdamse driehoek heeft de conclusies en aanbevelingen integraal overgenomen. Ook de gemeenteraad van Rotterdam heeft zich achter de conclusies en aanbevelingen in het rapport geschaard. Hoewel het rapport betrekking heeft op een specifieke lokale situatie, geven de conclusies en aanbevelingen zeker aanleiding voor andere lokale veiligheidspartners om nog eens scherp te kijken naar de door het COT genoemde processen rond evenementen.

3. Raadsdebat Rotterdam op 17 december 2009 / bestuurlijke en operationele verbeterpunten in Rotterdam (Rijnmond)

De gemeenteraad van Rotterdam heeft op 17 december 2009 de zaak indringend besproken. De burgemeester heeft uitvoerig verantwoording afgelegd. In het debat

gaf de burgemeester een schets van een aantal voorgenomen maatregelen inzake de politie en benadrukte hij dat de procedures binnen de politie "van hoog tot laag in de vezels zouden moeten zitten." De burgemeester erkende dat in de nacht van 22 op 23 augustus 2009 contact met de hoofdofficier van Justitie had moeten plaatsvinden om informatie te kunnen delen. Dat contact had ook kunnen leiden tot het bijeenroepen van de driehoek in die nacht, in plaats van in de vroege zondagochtend. Tevens werden verbeterpunten in de sfeer van de vergunningverlening geschetst.

Datum
12 maart 2010
Kenmerk
2010-0000091945

Bestuurlijke verbeterpunten

Concreet gaf de burgemeester de volgende bestuurlijke verbeterpunten aan:

- *Tijdige vergunningverlening* (daadwerkelijk zes weken van te voren)
- *Sancties* bij niet naleving van de vergunningvoorschriften
- *Indeling van evenementen in verschillende risiconiveaus*, namelijk laag (A), verhoogd (B) en hoog (C), gebaseerd op het soort activiteiten en locatie
- *Inzichtelijk maken van bezoekersaantal en hun "profiel"*
- Een check naar de *geschiktheid van evenementenlocaties* voor evenementen (waarbij veiligheid een doorslaggevende factor is)
- Bespreking van alle B- en C-evenementen in de *driehoek* en het (*districtelijk Bestuurlijk Justitieel Overleg*)
- Bespreking in de driehoek van de *grootschalige feesten met verhoogd risico in horeca-inrichtingen met een doorlopende exploitatievergunning*
- *Directeur Veiligheid* in volle omvang verantwoordelijk voor evenementenvergunningenbeleid
- *Team Horeca en Evenementen* van de Dienst Stedebouw en Volkshuisvesting onder verantwoordelijkheid van de directeur Veiligheid plaatsen
- *Dienstenoverleggen onder voorzitterschap van de directie Veiligheid*

Inmiddels heeft de gemeente ook een nieuw evenementenbeleid en evenementenvergunningenbeleid ingevoerd. De hoofdlijnen van dit nieuwe beleid zijn neergelegd in de brief van de burgemeester van 2 februari jl. Dit beleid is intussen met de gemeenteraad van Rotterdam besproken.

Kortheidshalve zij naar die brief verwezen.

Operationele verbeterpunten

Daarnaast zijn er binnen het politiekorps Rotterdam-Rijnmond maatregelen getroffen op organisatorisch en personeel gebied. Deze maatregelen zijn beschreven in een brief van de korpsbeheerder aan het regionale college d.d. 8 februari jl. De personele maatregelen op individueel niveau laat ik verder beschouwing. Ik beperk mij tot de overige maatregelen. Deze zijn, kort gezegd, de volgende:

- De oprichting van een *Regionale Interventie Eenheid* die quick response levert bij geplande en voorzienbare (grootschalige) regelingen en evenementen, direct optreedt bij onverwachte openbare ordeverstoringen en informatiegestuurde activiteiten verricht in de zogenaamde wijken "in onbalans" (wijken en buurten die kampen met grote maatschappelijke problemen zoals armoede, normvervaging, overlast en criminaliteit)
- *Aanscherping van het informatieproces* via o.a. een nieuw verstrekkingenprotocol, een strak briefingsprotocol, periodieke rapportage aan het bevoegd gezag over geweld tegen de politie en verstrekte (RID-)informatie over openbare ordeaangelegenheden
- Vermindering van de *evenementendruk* aan de hand van een regionale evenementenkalender
- Toepassing van het risico-analysemodel ten behoeve van categorisering van evenementen

- Een *aparte evenementencommissaris* die op alle niveaus kan interveniëren en ongewenste routine voorkomt, en zorgt voor scherpte in de voorbereiding en uitvoering van evenementen
- De oprichting van een *regionaal evenementenbureau* binnen het korps
- Aandacht voor de *bestuurlijke verantwoordelijkheid* en bespreking van het operationeel plan in de driehoek en/of het Bestuurlijk Justitieel overleg en bespreking van B en C-evenementen
- *Capaciteitssturing* waarmee op basis van de risicobepaling noodzakelijke politie-inzet wordt vastgesteld, waarbij ook toerusting en ervaring van de in te zetten politiemedewerkers wordt bekeken
- *Innovatie* in technieken ten behoeve van de handhaving van de openbare orde
- Aandacht voor *verbindingen* met o.a. systematisch werken in gespreksgroepen, training ter verbetering van het gebruik e.d.
- Verwerking van de ervaringen met de *grootschalige opvang en nazorg* na de rellen in Hoek van Holland in een draaiboek
- *(op cultuurverandering gerichte) maatregelen* die ertoe moeten leiden dat politiemensen ook bij grootschalige optredens of de voorbereiding daartoe de vrijheid en vrijmoedigheid voelen hun professionele zienswijze op het verloop van de operatie te geven, los van hiërarchie

Datum

12 maart 2010

Kenmerk

2010-0000091945

Reactie:

Van de in Rotterdam(Rijnmond) in gang gezette bestuurlijke en operationele verbeterpunten naar aanleiding van het COT-rapport heb ik kennis genomen. De gemeenteraad heeft de maatregelen besproken. Het regionale college heeft aan de maatregelen bij het korps zijn goedkeuring gehecht. De verantwoordelijkheid voor het optreden en de wijze waarop de aanbevelingen ter verbetering verder worden opgepakt en geïmplementeerd berust bij de burgemeester van Rotterdam c.q. de korpsbeheerder van de regiopolitie Rotterdam-Rijnmond.

4. Leerpunten

Het COT-onderzoek stelt een aantal belangrijke bestuurlijke en politieke (leer)punten aan de orde waarvan het goed is dat gemeenten en politiekorpsen daarmee in hun beleid en operationele aanpak rekening houden. Zowel de operationele als de bestuurlijke aspecten rondom evenementen dienen goed te worden geïnternaliseerd. Het COT-rapport is intussen door een aantal regiokorpsen aangegrepen om de eigen werkprocessen en operationele "alertheid" te controleren. Los daarvan zal vanuit BZK en Justitie het COT-rapport in de komende voortgangsgesprekken met de korpsen aan de orde worden gesteld zodat andere korpsen ook lering uit de gebeurtenissen in Hoek van Holland zullen kunnen trekken. Wat betreft de bestuurlijke kant zij opgemerkt dat het rapport bij gemeenten en VNG bekend is. Ik zal de VNG via het Strategisch Beraad Veiligheid met de VNG vragen om het rapport te bezien op generieke en specifieke leerpunten voor het bestuur. De aanbevelingen in het COT-rapport bieden daartoe een goed handvat.

5. Enkele relevante landelijke initiatieven

Naar aanleiding van deze (en eerdere) gebeurtenissen is dezerzijds - met de burgemeester van Rotterdam als mede-opdrachtgever - opdracht gegeven aan het COT, Bureau Beke en de Politieacademie om een verdiepend onderzoek in te stellen naar het fenomeen geweld en ernstige openbare ordeverstoringen die worden gepleegd door groepen bij evenementen en grootschalige gebeurtenissen. Thema's binnen dit onderzoek zijn: kenmerken van het gedrag van geweldplegers en groepen, de rol van het

middelengebruik, maatregelen en interventiestrategieën, risicomangement en (bestaande) bestuurlijke bevoegdheden.³

Daarnaast heeft de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid in haar Werkplan 2010⁴ aangekondigd samen met de Inspectie voor de Gezondheidszorg onderzoek te doen naar de kwaliteit van de vergunningverlening door gemeenten bij publieksevenementen⁵. Daarbij wordt ook onderzocht in welke mate gemeenten gebruik maken van integrale advisering door de hulpverleningsdiensten: politie, brandweer en Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR). De bevindingen van de inspecties zal ik in 2010 aan de Tweede Kamer aanbieden.

Datum

12 maart 2010

Kenmerk

2010-0000091945

Tot slot merk ik nog op dat inzake de gebeurtenissen in Hoek van Holland 55 verdachten zijn aangehouden. Een aantal verdachten is inmiddels veroordeeld en tegen een aantal verdachten loopt nog een strafrechtelijk onderzoek.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES,

---

³ Zie het achter deze brief gevoegde overz cht.

⁴ Werkplan 2010 Inspectie Openbare Orde en Veiligheid, Kamerstuk 2009-2010, 32123 VII, nr. 58 .

⁵ Dit onderzoek is een vervolg op het gezamenlijk onderzoek 'Gezondheidsbescherming bij publieksevenementen onvoldoende geborgd', Kamerstuk 2008-2009, 31700 XVI, nr. 86.